

Domnului Marcel Iureș,

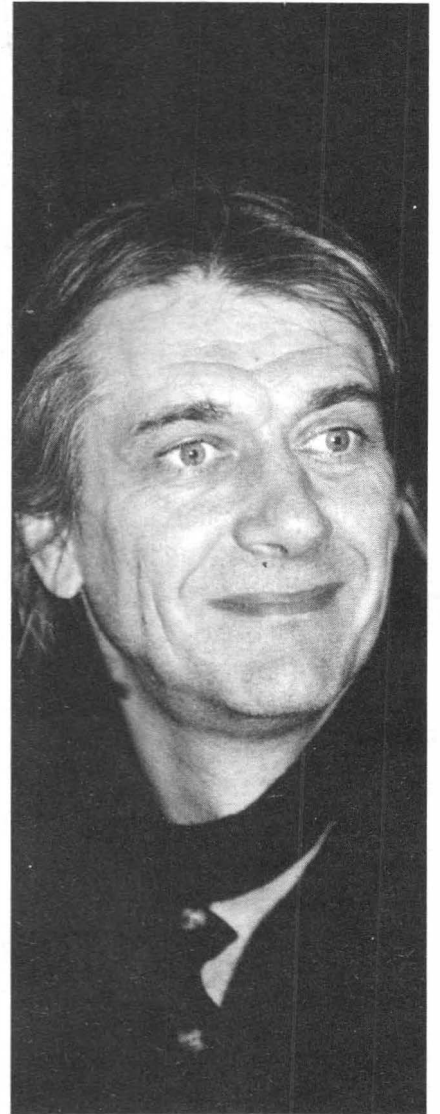
Emoțiile deschiderii unui nou teatru sunt mari, minunate, însoțite de visuri și speranțe ca la nașterea unui copil.

Am cunoscut asemenea emoții când, acum 52 de ani, tatăl meu a deschis Teatrul "Odeon", astăzi "Constantin Nottara", cu spectacolul "Visul unei nopți vară". A fost un vis scurt. Visul "Odeon" a durat numai doi ani și apoi realități dure i-au distorsionat și i-au dizolvat imaginile.

Doresc realizatorilor Teatrului Act un vis lung - pe care să-l îmbogățească cu fiecare realizare, să-l amplifice și să-l facă să fie din ce în ce mai minunat. Vreau să-l felicit din inimă pe Marcel Iureș pentru tăria și energia de a reuși să-și realizeze aspirațiile. Acum câteva luni m-a invitat să-mi spună părerea. Ne-am întâlnit, și împreună cu Oana Pellea și arhitectul Octavian Niculae, am vizitat o pivniță. Astăzi locul s-a sfințit în lăcaș de cultură. Împărtășesc cu bucurie emoțiile lor de început! Și le doresc lor și colaboratorilor lor, Alexandru Darie, Sandu Dabija, Mihai Măniuțiu și multor alora în viitor, realizări minunate și tăria de a-și face din vise și crez: **Realitate!**

Liviu CIULEI

București, 14 aprilie 1998

Marcel Iureș
și spațiul
pentru
fantome

– Oricât m-ar interesa să-l descos pe Marcel lureș în calitatea sa de actor, de această dată ne vom opri doar la cea de fondator al Teatrului Act - teatru insolit în peisajul nostru etatizat. Așadar, care a fost gândul generator al acestei încercări temerare?

– A început cu o revoltă împotriva formulelor existente, etatizate, s-a transformat într-un ciudat vis, care a avut o mare calitate, aceea de a fi rezistent. A urmat o pescuire minunată de oameni și, așa, a venit și seara aprinderii luminilor în acel spațiu numit Teatrul Act. În vise nu mă amestec, dar ce-a însemnat "pescuirea de oameni" vreau să aflu.

– A căuta oameni care să spună că e posibil și să creadă că e posibil. În primul rând să credem în același lucru mai mult de o săptămână, o lună, să credem că acolo se vor putea, în sfârșit, juca fantome.

– Adică?

– Actorii în costume, sub reflectoare or să joace teatru.

– Prima acțiune nespectaculară a teatrului este un work-shop Grotowski în luna decembrie. Vă adjudecați din familia lui?

– Din familia celor care s-au uitat la Grotowski ca la un zeu al acestei jumătăți de veac. În plus, suntem, cumva, în grația unui spirit ca al lui George Banu, care dăruiește spațiului nostru un lucru unic. Să ai 2-3 actori ai lui Grotowski care să facă demonstrații, să ai lansarea unei importante lucrări pentru prima oară tradusă la noi este chiar un privilegiu.

– Spațiul teatrului va fi un loc al experimentelor?

– Cred că este un spațiu care va exista și va crește, cu timpul, în importanță, în semnificație și în expresie. Ne vom asuma, însă, ideea unei singure forme de experiment: cea a libertății interioare. Aceasta vrea să spună că trebuie modificată poziția artistului față de propriul destin, poziție care, la ora actuală, este prea strâns legată de stat, de ceea ce se numește subvenție.

– Faptul că nu mai sunteți legați de subvenție, ci depindeți de sponsori nu

vă pune sub semnul incertitudinii?

– Nici vorbă. Într-un teatru de stat în afară de faptul că suntem agățați de o rubrică pe ștatul de salarii nu avem nici o certitudine.

– Pentru ca să recuperați din cheltuieli, primul vostru spectacol "Cetatea soarelui" după Campanella ar fi trebuit lansat în forță, promovat cu surle și trâmbițe.

– Sponsorul nostru principal a fost Connex, iar contractul prevedea, la un punct, confidențialitatea, deci aveam dreptul doar cu 2 zile înainte de premieră să o anunțăm. Oricum public am avut. La cererea acestuia s-a dat și al 11-lea spectacol, care inițial, nu era prevăzut.

– Spectacolul nu este de receptat la prima mână. Care a fost reacția publicului?

– Reacția e umană. Faptul că este atât de aproape de actori într-un spațiu atât de mic are o rezonanță specială. Și pentru noi este o experiență nouă. Dar, cred, că publicul a fost șocat de spectacol.

– Mihai Mănuțiu este printre fondatori. El va monta preponderent sau mai invitați și alți regizori?

– Este binevenit orice regizor care este excepțional.

– Aceasta exclude debuturile?

– Nu. Dacă o să ne povestească, o să ne arate, o să ne scrie, o să ne joace, atunci îi oferim spațiul. Nu mai merge pe încredere. În plus trebuie să aducă și banii necesari. Fiecare spectacol e un proiect. Regizorii trebuie să-și închege o mică echipă.

– Si voi ce faceți în vremea aceasta?

– Păi, plănuim și noi.

– Vor fi numai serii scurte de spectacole?

– Secvențe de câte 8-10 spectacole. Dacă publicul o cere, și mai multe.

– În acest mod se recuperează ceva prin costul biletelor destul de ridicat?

– Greu de spus, având în vedere că trebuie să ne utilăm, să ne plătim datoriile ș.a.m.d.

– De ce nu faceți atunci serii mai lungi?

– Seriile le facem pe de-o parte din pricina discontinuității în venirea banilor, pe de altă parte, cred că publicul trebuie mișcat puțin din obișnuințele lui și din

luxul de a-și permite să vadă un spectacol peste 6 luni sau 2 ani. Mă tem că actorii nu mai vor să-l plătească. S-ar putea ca 90% dintre ei să mă contracieză. Cred că destinul unui actor - dacă și-l face cu mâna lui, prin el însuși - trebuie să țină seama de natura care nu așteaptă. Fiecare actor are, probabil, lunga sa listă secretă și tristă de roluri pe care n-a apucat să le joace.

– Există însă obiceiul de-a se spune cu mândrie: "am jucat acest spectacol de 500 de ori".

– E adevărat. Dar obiceiul n-are decât să dispară. N-am fost mândru că am jucat "Menajeria de sticlă" de 300 de ori, doar bucurosu că am fost în scenă cu Ileana Predescu.

– Ce conține lista secretă a lui Marcel lureș?

– N-am să fac niciodată Hamlet. Timpul meu fizic, natural, organic pentru Hamlet s-a epuizat. Nu-mi aduc aminte lista... dar, de la o anumită vârstă, trebuie să tai.

– Totuși...

– Ceea ce cred că mai pot face sunt Petrucchio, Nae Girimea...

– "Cetatea soarelui" v-a deschis apetitul pentru comedie?

– În ultima vreme mi-am dat seama că există un prag de vârstă pe care dacă nu-l trăiești patetic, dureros, dacă ai ochii larg deschiși și inima asemenea, înțelegi că trebuie să le dai tinerilor șansa.

– Proiectul Teatrului Act a fost lansat cu 2 ani în urmă. Cum ați avut puterea să țineți visul treaz?

– Au fost 2 ani și jumătate cu mâna pe manșă: tencuieli, telefon, căldură, microbuz ș.a.m.d. Au fost cu rugăciuni, cu plânsete, cu bucurii. Acum e o fericire mai complexă; nu este ca la ziua recoltei când toată lumea se îmbată. A fost în destinul meu să transform o pivniță într-un spațiu de teatru. Dar e a o bursă a meritelor din care sunt primul care sar. E un merit să ai puterea să crezi până la capăt?

– Da. Este.

– Înseamnă că am acest merit.

Florica ICHIM